

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2233 din 19.04.2022
La nr. 118 din 04.04.2022

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea Legii nr.133/2008 cu privire la ajutorul social (art.5, 6, 7, ș.a.).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Iulian RUSU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	962	
"dl"	04	2022
Ora		

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes the need for transparency and accountability in financial reporting.

2. The second part of the document outlines the various methods and techniques used to collect and analyze data. It includes a detailed description of the experimental procedures and the statistical tools employed.

3. The third part of the document presents the results of the study, showing the trends and patterns observed in the data. It includes several tables and graphs to illustrate the findings.

4. The final part of the document discusses the implications of the results and offers suggestions for further research. It highlights the potential applications of the findings in various fields and industries.

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/7894 din 18.04.2022

la proiectul de lege privind modificarea Legii nr.133/2008 cu privire la ajutorul social (art.5, 6, 7, ș.a.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: „Adoptarea proiectului de lege reprezintă prima etapă în reformarea programului de ajutor social. Principalele obiective și măsuri ale reformei care urmează a fi implementate sunt: stimularea angajării beneficiarilor de ajutor social, capabili să muncească, prin reducerea graduală a cuantumului ajutorului social și limitarea duratei aflării acestora în program; creșterea numărului familiilor cu copii incluse în program, prin majorarea venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil și a plafonului de eligibilitate a veniturilor pentru salariații cu copii; includerea zilierilor în program și încurajarea acestora să activeze legal, prin oferirea dreptului de a beneficia de ajutor social lucrătorilor în agricultură și ignorarea veniturilor acestora la stabilirea dreptului la ajutorul social; ajustarea parametrilor anchetei sociale la realitățile contemporane.”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.133/2008 cu privire la ajutorul social astfel încât să fie redusă dependența și stimularea participării pe piața muncii, creșterea acoperirii familiilor cu copii, creșterea acoperirii programului și sporirea protecției persoanelor cu dizabilități severe, stimularea angajării, stimularea activității în alb în agricultură, stimularea participării pe piața muncii a șomerilor și zilierilor, protecția adițională a persoanelor cu dizabilitate severă, încurajarea angajării șomerilor și zilierilor etc.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul statului privind reducerea sărăciei și susținerea celor mai vulnerabile categorii ale populației, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Costurile implementării reformei vor depinde în cea mai mare parte de parametrii exacti care urmează a fi stabiliți în hotărârea de Guvern. Totodată, trebuie precizat că executarea bugetului deja alocat pentru ajutorul social pe anul 2022 oferă rezerve semnificative

pentru extinderea parametrilor programului.

Conform datelor Ministerului Muncii și Protecției Sociale dacă se menține tendința actuală există riscul să nu se execute până la 240 de milioane din resursele deja alocate. Mai mult ca atât prognoza ministerului nu ține cont de efectul semnificativ pe care îl va avea indexarea și majorarea pensiilor începând cu 1 aprilie chiar și în condițiile unui VLMG majorat.”

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...].”

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un deputat în Parlamentul Republicii Moldova și de lege reprezintă prima etapă în reformarea programului de ajutor social. Principalele obiective și măsuri ale reformei care urmează a fi implementate sunt: stimularea angajării beneficiarilor de ajutor social, capabili să muncească, prin reducerea graduală a cuantumului ajutorului social și limitarea duratei aflării acestora în program; creșterea numărului familiilor cu copii incluse în program, prin majorarea venitului lunar minim garantat pentru fiecare copil și a plafonului de eligibilitate a veniturilor pentru salariații cu copii; includerea zilierilor în program și încurajarea acestora să activeze legal, prin oferirea dreptului de a beneficia de ajutor social lucrătorilor în agricultură și ignorarea veniturilor acestora la stabilirea dreptului la ajutorul social; ajustarea parametrilor anchetei sociale la realitățile contemporane.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului RM, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

18.04.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal